

NCERT Solutions for Class 7th Sanskrit Chapter 13

Question 2:

प्रश्नानाम् एकपदेन उत्तराणि लिखत-

- (क) का भाषा प्राचीनतम?
- (ख) भारतीय संस्कृतेः रक्षणं केन सम्भवति?
- (ग) चाणक्येन रचितं शास्त्रं किम्?
- (घ) कस्याः भाषायाः काव्यं सौन्दर्यम् अनुपमम्?
- (ङ.) शून्यस्य प्रतिपादनं कः अकरोत् ?

Answer:

- (क) संस्कृतः
- (ख) संस्कृत भाषायाम्।
- (ग) अर्थशास्त्रः।
- (घ) संस्कृतभाषायाः
- (ङ) भास्कराचार्यः।

Question 3:

प्रश्नानाम् उत्तराणि एक वाक्येन लिखत-

- (क) भारतसर्वकारस्य राज चिन्हं किं लिखितम् अस्ति ?
 - (ख) संस्कृतस्य वाङ्मयं कैः समृद्धमस्ति?
 - (ग) संस्कृतस्य सूक्तयः केन रूपेण स्वीकृताः सन्ति?
 - (घ) अस्माभिः संस्कृतं किमर्थं पठनीयम्?
- Answer:
- (क) भारतसर्वकारस्य राज चिन्हं "सत्यमेव जयते" लिखितम् अस्ति।
 - (ख) संस्कृतस्य वाङ्मयं वेदैः, पुराणैः, नीतिशास्त्रैः चिकित्साशास्त्रादिभिश्च समृद्धमस्ति।
 - (ग) संस्कृतस्य सूक्तयः भारतसर्वकारस्य विभिन्नेषु विभागेषु ध्येय वाक्य रूपेण स्वीकृताः सन्ति।
 - (घ) अस्माभिः संस्कृतं अवश्यमेव पठनीयं यतोहि संस्कृत ग्रंथेषु मानव जीवनाय विविधाः विषयाः समाहिताः सन्ति। यथा महापुरुषाणां मतिः, उत्तमजनानां धृतिः सामान्यजनानां जीवन पद्धतिः च वर्णिताः सन्ति।

Question 4:

इकारान्त – स्त्रीलिंग शब्द रूपम् अधिकृत्य रिक्तस्थानानि पूरयत-

Answer:

गति (प्रथमा)	गतिः	गती	गतयः
मति (प्रथमा)	मतिः	मती	मतयः
बुद्धि (द्वितीया)	बुद्धिम्	बुद्धि	बुद्धीः
प्रीति (द्वितीया)	प्रीतिम्	प्रीती	प्रीतीः
नीति (तृतीया)	नीत्या	नीतिभ्याम्	नीतिभिः
शान्ति (तृतीया)	शान्त्या	शान्तिभ्याम्	शान्तिभिः
मति (चतुर्थी)	मत्तयै/मतये	मतिभ्याम्	मतिभ्यः
प्रकृति (चतुर्थी)	प्रकृत्यै/प्रकृतये	प्रकृतिभ्याम्	प्रकृतिभ्यः
कीर्ति (पञ्चमी)	कीर्त्याः/कीर्ते	कीर्तीभ्याम्	कीर्तिभ्यः
गीति (पञ्चमी)	गीत्याः/गीत्ये	गीतिभ्याम्	गीतिभ्यः

सूक्ति (पद्यी)	सूक्तेः/सूक्त्याः	सूक्त्योः	सूक्तीनाम्
कृति (षष्ठी)	कृतेः/कृत्या	कृत्योः	कृतीनाम्
धृति (सप्तमी)	धृतौ/धृत्याम्	धृत्योः	धृतिषु
भीति (सप्तमी)	भीतौ/भीत्याम्	भीत्योः	भीतिषु
मति (सम्बोधन)	हे मते।	हे मती।	हे मतयः।

Question 5:

रेखाङ्कितानि पदानि अधिकृत्य प्रश्न निर्माणं कुरुत-

(क) संस्कृते ज्ञानविज्ञानयोः निधिः सुरक्षितोऽस्ति।

(ख) संस्कृतमेव सङ्गणकस्य कृते सर्वोत्तमा भाषा।

(ग) शल्यक्रियायाः वर्णनं संस्कृतसाहित्ये अस्ति।

(घ) वरिष्ठान् प्रति अस्माभिः प्रियं व्यवहर्तव्यम्।

Answer:

(क) संस्कृते ज्ञानविज्ञानयोः कः सुरक्षितोऽस्ति?

(ख) संस्कृतमेव कस्य कृते सर्वोत्तमा भाषा?

(ग) शल्यक्रियायाः वर्णनं कस्मिन् अस्ति?

(घ) कान् प्रति अस्माभिः प्रियं व्यवहर्तव्यम्?

Question 6:

उदाहरणानुसारं पदानां विभक्ति वचनञ्च लिखत -

पदानि विभक्ति वचनम्

यथा- संस्कृतेः षष्ठी एकवचनम्

गतिः -----

नीतिम् -----

सूक्त्यः -----

शान्त्या -----

प्रीत्यै -----

मतिषु -----

Answer:

पदानि विभक्ति वचनम्

यथा- संस्कृतेः षष्ठी एकवचनम्

गतिः प्रथमा एकवचनम्

नीतिम् द्वितीया एकवचनम्

सूक्तयः द्वितीया बहुवचनम्

शान्त्या तृतीया एकवचनम्

प्रीत्यै चतुर्थी एकवचनम्

मतिषु सप्तमी बहुवचनम्

Question 7:

यथायोग्यं संयोज्य लिखत -

क	ख
1. दूरदर्शनस्य	नभः स्पृशं दीप्तम्।
2. चाणक्येन	योगक्षेमं वहाम्यहम्
3. जीवनबीमा निगमस्य आदर्शवाक्यम्	भास्कराचार्यः ।
4. शून्यस्य आविष्कर्ता	सत्यं शिवं सुन्दरम्।
5. वायुसेनायाः आदर्शवाक्यम्	अर्थशास्त्रं रचितम्।

Answer:

क	ख
1. दूरदर्शनस्य	सत्यं शिवं सुन्दरम्।
2. चाणक्येन	अर्थशास्त्रं रचितम्।
3. जीवनबीमा निगमस्य आदर्शवाक्यम्	योगक्षेमं वहाम्यहम्
4. शून्यस्य आविष्कर्ता	भास्कराचार्यः ।
5. वायुसेनायाः आदर्शवाक्यम्	नभः स्पृशं दीप्तम्।

[NCERT Solutions](#)[Maths](#)[Science](#)[Social](#)[English](#)[Sanskrit](#)[Hindi](#)[RD Sharma](#)

[NCERT Solutions for Class 7th Science](#)
[NCERT Solutions for Class 7th Social Science](#)
[NCERT Solutions for Class 7th Hindi](#)
[NCERT Solutions for Class 7th English](#)
[NCERT Solutions for Class 7th Maths](#)

***** END *****